

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 43173-07-17 א' נ' א' ואח'

לפני כבוד השופטת הילה שינפלד גורביץ

התובעת:

ח' א' ת.ז. -----

ע"י ב"כ עוה"ד תבור גולדמן
נגד

הנתבעים:

1. ר' א' ת.ז. -----

ע"י ב"כ עוה"ד בן ציון ראם

2. ל' ר' א' ת.ז. -----

פסק דין

1 תביעה להשבת כספים שנטען כי ניתנו כהלוואה מאת הורי האישה לביתם ובעלה. לאחר פרוץ
2 סכסוך בין בני הזוג, נטען על ידי הבעל כי המדובר במתנה שאין חובה להשיבה.

הצדדים והעובדות הרלוונטיות שאינן במחלוקת:

1. התובעת, ילידת 1944, אלמנה, אימה של נתבעת 2.
2. הנתבעים, בני-זוג לשעבר אשר נישאו ביום 6.8.2007.
3. בתאריך 21.11.2010 או בסמוך לו, נוצר קרע גדול בין הנתבעים, הוגשו תלונות במשטרה
אך לאחר מכן שבו הנתבעים לשלום בית.
4. ביום 25.10.2016 נפרדו הנתבעים. ממועד הפרידה מתנהלים בין הנתבעים הליכים
משפטיים, מורכבים, קשים וארוכים בבית הדין הרבני האזורי בטבריה. במסגרת ההליכים
שם נטען מפי נתבעת 2 כי הצדדים נטלו מהוריה הלוואה בסך של 700,000 ₪ ויש להביא
את יתרת חובם להוריה בחשבון בעת פירוק השיתוף.
5. ביום 06.08.2009 רכשו הנתבעים דירה למגוריהם ביישוב XX. תמורת הדירה הוסכמה על
סך של 820,000 ₪ (להלן: "הדירה").
6. הנתבעים מימנו את רכישת הדירה מסך של 700,000 ₪ שהועבר מחשבון של אבי הנתבעת,
מר י' א' ז"ל, לחשבון נתבע 1. בשני תשלומים, תשלום ראשון בסך של 400,000 ₪ הועבר
ביום 26.8.2009 ותשלום שני, בסך של 300,000 ₪ הועבר ביום 30.9.2008.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 43173-07-17 א' נ' א' ואח'

הצדדים חלוקים אודות מקור יתרת הכספים לרכישת הדירה בסך של 120,000 ₪ ומחלוקת
זו אינה רלוונטית להליך כאן.

7. מר י' א' ז"ל, אביה של הנתבעת 2, הלך לעולמו ביום 03.01.2015 ועל פי צו ירושה מיום
15.04.2015, התובעת יורשת כל עזבונו.

8. הנתבעים העבירו לחשבון שהיה על אבי נתבעת 2 מר י' א' ז"ל, 7 תשלומים בסך של 2,500
₪ כל תשלום ב-7 מועדים: 3.12.2009, 11.1.2010, 4.2.2010, 6.4.2010, 3.6.2010,
8.8.010 ו-27.10.2010.

טענות הצדדים:

9. בכתב התביעה נטען כי לצורך רכישת הדירה, נטלו הנתבעים מהורי נתבעת 2 הלוואה בסך
של 700,000 ₪. הלוואה זו הועברה בשתי פעימות (400,000 ₪ ו-300,000 ₪, בהתאמה)
לחשבון הנתבע. נטען כי הוסכם בין התובעת ובעלה המנוח ובין הנתבעים כי הלוואה
תוחזר מדי חודש בסכום של 2,500 ₪, עד לפירעונו המלא של החוב – זאת על מנת
שהנתבעים לא יאלצו לשלם דמי שכירות או משכנתא ולעבור מבית לבית, כפי שעשו עד
הרכישה. נטען כי לאחר תשלום 4 החזרים חודשיים (צורפו כנספח ג' לכתב התביעה) ביקש
הנתבע מהנתבעת כי תפנה להוריה ותבקשם כי ההלוואה תוחזר עם דרישה או כשמצבם
הכלכלי של הנתבעים ישתפר או בעת שהדירה תימכר. נטען כי מאחר ובסמוך לכך אף
התגלה סכסוך בין הנתבעים, הורי הנתבעת לא עמדו על פירעון התשלומים על-מנת לנסות
לשמר שלום בית. נטען כי לאור האמור – תנאי ההלוואה הם החזר "עם דרישה" וכי התביעה
הוגשה לאחר שהנתבע עתר לפירוק שיתוף בדירה ללא שאזכר את חוב הנתבעים להורי
נתבעת 2. בית המשפט התבקש לחייב הנתבעים להשיב לתובעת סך של 690,000 ₪
בתשלום חודשי בסך של 2,500 ₪ ואת היתרה במלואה במועד מכירת הדירה, הכל בצירוף
הפרשי הצמדה וריבית כחוק.

10. בכתב ההגנה נטען כי התביעה התיישנה או הוגשה בשיהוי. נטען כי חלפו 7 שנים ו-10
חודשים מיום העברת הכספים. לגוף התביעה נטען כי מדובר במתנה שאין חובה להשיבה.
הנתבע טען כי כחלק מהסכמות שניתנו עובר לחתונת הצדדים הוסכם כי אבי הנתבעת ז"ל
יעביר לנתבעים סך של 700,000 ₪ לצורך רכישת דירתם. נטען כי לאב ז"ל היה מעל ל-

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 43173-07-17 א' נ' א' ואח'

1 3,000,000 ₪ ועל כן הסכים לסייע לבני הזוג. הנתבע טען כי יתרת התמורה בסך של
2 120,000 ₪ שולמה מכספים שקיבל מאמו. הנתבע טען כי התשלומים שהעביר מר יעקב
3 אלבו ז"ל היו מתנה ולראייה לא סוכמו תנאי ההלוואה בדף החשבון ליד בשורת העברה
4 הבנקאית מיום 26.08.2009 נכתב: "לטובת ר' א'" (צורף כנספח ד') וביום 30.09.2019
5 נכתב "עבור: רכישת בית, העברה לצורך תשלום עסקה" (צורף כנספח ג'). עוד הצביע
6 הנתבע על כך שאבי נתבעת 2 לא דרש את הכספים ואין הסכם כתוב אשר מעיד על עסקת
7 הלוואה. נטען כי נוסף על התשלומים הללו העביר אבי הנתבעת לנתבעים סך נוסף של
8 20,000 ₪ כהלוואה לצורך תיקונים ושיפוץ הדירה וטען כי התשלומים ששולמו להורי
9 הנתבעת בסך של 2,500 ₪ היו החזר הלוואה זו. נטען כי הנתבע היא העומדת מאחורי
10 תביעת אמה על מנת לקבל יותר רכוש בחלוקת הרכוש ופירוק השיתוף. עוד נטען כי בעת
11 החיים המשותפים הוציאה הנתבעת עשרות אלפי שקלים על טיפולים קוסמטיים ובני הזוג
12 רכשו כלי רכב בסך של 90,000 ₪ ונטען כי לו הייתה רובצת הלוואה על הצדדים, חזקה
13 שהנתבעת לא הייתה מוציאה כספים רבים עבור מותרות אלא משלמת ההלוואה. בית
14 המשפט התבקש לדחות התביעה.

11. הנתבעת הודיעה כי היא מסכימה לכתב התביעה ולהחזר ההלוואה הנטענת.

12. עדויות ראשיות הוגשו בתצהירים.

מטעם התובעת הוגש תצהירה (1/ת) ותצהיר נתבעת 2 (2/ת).

מטעם הנתבע הוגש תצהיר ותצהיר משלים (סומנו בהתאמה נ/1 ו-נ/2).

תצהיר אחות הנתבע הוצא מההליך לאחר שלא התייצבה לחקירתה הנגדית.

דיון והכרעה:

13. הכלל הוא, כי תובע הטוען שהלווה כספים לנתבע הנטל עליו להוכיח טענתו אולם, מקום
בו הנתבע מודה שקיבל כספים מהנתבע, אך טוען כי אלו ניתנו במתנה, טענת המתנה היא
טענת הגנה והנטל עובר לנתבע להוכיח שהכספים התקבלו במתנה. ראו ע"א 180/51
גולדקורן נ' ויסוצקי, פ"ד ח' 262 סעיף 4 לפסה"ד וגם רע"א 8068/16 קטן נ' כהן מיום
25.01.2018 סעיפים 3-4 לפסה"ד.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 43173-07-17 א' נ' א' ואח'

לכלל זה חריג - "חזקת המתנה". נפסק כי מקום בו מערכת היחסים של התובע והנתבע מאופיינת בדאגת התובע לצרכיו של הנתבע, כגון יחסי הורה וילד – חזקה כי הכספים הועברו במתנה ובמקרה זה, על התובע מוטל הנטל להוכיח כי מדובר בכספי הלוואה ולא בכספי מתנה. עניין ויסוצקי לעיל וגם ע"א 3829/91 וואלס נ' גת, פד"י מח(1) 801, 811:

"חזקה זו מצומצמת רק לקשרים אשר בהם טבעי להניח שמדובר במתנה, למשל, כאשר מדובר ביחסים שבהם המעביר מחויב לדאוג לרווחתו הכלכלית של הנעבר (כמו ביחסים שבין הורים וילדים) ([4] scanlon v. Scanlon(1955), והיא אינה חלה כאשר הקשר בין הצדדים, אף אם מדובר בקשרי משפחה, אינו יוצר הנחה כי המעביר התכוון להעניק לנעבר מתנה" (וואלס, בעמ' 811).

וגם ע"א 34/88 רייס נ' עיזבון המנוחה חנה אברמן, פד"י מד(1) 278, 286. עוד ראו, דברי השופט שוחט בתמ"ש 29550/04 פ.מ. ואח' נ' ע.ד. מיום 29.8.06:

"על מנת שתקום 'חזקת המתנה' נדרש כי הצדדים יהיו 'קרובים קרובים' וכי התקיימה ביניהם מערכת יחסים כזאת שיש בה כדי להעיד על היות הנתינה מתנה".

14. בהיות התובעת אימה של נתבעת 2 החריג מתקיים בענייננו, והנטל להוכיח כי עסקינן בכספי הלוואה ולא בכספי מתנה - מוטל על התובעת. התובעת עמדה בנטל זה שהוטל עליה. להלן נימוקי;

15. מהראיות שהוגשו עלה כי ניתנה הלוואה על ידי אבי הנתבעת לנתבעים. גם הנתבע הודה בכך. דא עקא שהנתבע טען כי המדובר בהלוואה בסך של 20,000 ₪ בלבד ואשר הושבה.

למעשה בסיומו של הליך שמיעת הראיות, התמצו טענות הצדדים בשאלה מה היה סכום ההלוואה שניתנה לנתבעים: התובעת טענה כי ניתנה הלוואה בסך של 700,000 ₪ והנתבע טען כי ניתנה לנתבעים מתנה בסך של 700,000 ₪ והלוואה בסך של 20,000 ₪ שהושבה.

16. אין מחלוקת כי הצדדים לא ערכו הסכם הלוואה או הסכם אחר בעת העברת הכספים ואין תיעוד בכתב התומך בטענת התובעת כי אין מתקיימת "חזקת המתנה". משמעות הדברים היא מדובר ב-"מילה כנגד מילה".

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 43173-07-17 א' נ' א' ואח'

אציין כבר כעת כי נתתי אמון מלא בעדות התובעת ואילו עדותו של הנתבע לא עשתה עלי רושם מהימן ומצאתיה פתלתלה ומתחמקת. בעדותו עלו סתירות רבות והרושם היה שהוא מנסה להסיט את הדיון למחלוקות בינו לבין הנתבעת בנוגע לקטינים (משמורת הקטינים בידי האב הטוען כי הנתבעת פגעה בקטינים המסרבים כיום לקשר עמה).

כך למשל בנוגע למועד מתן המתנה. בכתב ההגנה ובתצהירו טען הנתבע כי הדבר סוכם מראש לפני החתונה (ראו סעיף 11 לתצהיר נ/1 וגם סעיפים 5(ב) + 5(ג) לתצהירו המשלים של הנתבע משלים נ/2). בחקירתו הנגדית הנתבע חזר מטענה זו והעיד כי המתנה סוכמה לאחר החתונה. ראו עמוד 66 שורות 13-3, שם בין היתר העיד כי "אמר לי שמדובר במתנה...כשבאתי אליו אחרי החתונה".

גם בעניין דרישת אבי הנתבעת להחזר ההלוואה. בסעיף 24 לתצהירו נ/1 הצהיר הנתבע כי האב לא פנה אליו בדרישות להחזר ואילו בעדותו בעת חקירתו במשטרה בתאריך 21.11.2010 העיד בפני החוקר כי הנתבעת ואביה דורשים ממנו החזר ההלוואה. ראו נספח 7 לתצהיר ת/2, הודעת חשוד של הנתבע מיום 21.11.2010. שם תחת אזהרה העיד הנתבע בעמוד 2 שורות 21-22 להודאת חשוד כי :

"יש לי חוב אצל אבא שלה חוב 100.00 ₪ וכל חודש אני משלם לו 2500 ₪ חודשיים אחרונים לא שילמתי לו, יש לי מינוס 25:00 והוא כדיונון והא אמר שאחזיר את הכסף, גם ל' מפחדת ממנו..."

בהמשך בעמוד בשורות 26-27 מוסר הנתבע לחוקר המשטרה כי הנתבעת אמרה לו :

"אתה תיכנס היום לבית סוהר אתה לא יודע עם מי אתה מתעסק, אם לא תישלם לאבא שלי את החוב אני מבטיחה לך כי היום תישב בבית סוהר"

ועוד מוסר הנתבע לחוקר בעמוד 3 שורות 47-51 להודעת חשוד :

"אני אימא והאבא של הילדים, היא לא יכפת לה מהילדים. הכל עניין כסף, סגלל האבא שלה, פעם היא עשתה, הייתה מרביה, לקחה מצלמה ונכנסנה למקלחת וצילמה את עצמה את היד היא שרטה את היד שלה וארמה עם זה אני אלך למשטרה, אחרי זה אחותה ג' אמרה לה לעשות את זה. אני מוכן להתערב עם כולם כי כל הסיפור נובע מזה שהאבא שלה פנה אליה שלא שיל את הכסף ושאותה אמרה לה לעשות את כל העלילה הזאת..." (הטעויות במקור)

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 43173-07-17 א' נ' א' ואח'

וגם, בהמשך בשורות 60-61 חוזר ואומר הנתבע :

"היא רוצה את הכסף, אני לא יכול לפגוע בזכוב, אני מלמד ילדים, אני אגיד לה קחי סכין?? זה עליה, אבא שלה רוצה את הכסף והיא רוצה לקבל את הבית אין בין אבא שלה לביני שטר, לכן יש משטרה ולכן מעלילים עליי". (הטעויות במקור)

ושוב בשורות 75-76 :

"מה אני יכול לעשות, פה יש קטע לגבי החוב שלי לאבא שלה כנראה תודרכה ממישהו להזמין משטרה וכדי שאני לא אכנס הבייתה כדי להרתיע אותי כדי שאשלם את החוב זהו".

כאשר עומת הנתבע עם דבריו אלו בחקירתו, טען כי דבריו בהודעתו לעניין חוב לאבי הנתבעת התייחסו להלוואה בסך של 20,000 ₪ שקיבלו הצדדים לצורך שיפוץ הדירה. ראו בין היתר עמוד 57 שורות 1-19 ושורות 20-32 וגם בעמוד 63 שורות 6-17 וגם בסעיף 14(י) לתצהירו נ/2. וראו גם עדותו בעמוד 65 ואילך.

לא נתתי אומן בהסבר הנתבע כי בחקירתו ביום 21.11.2010 התייחס ליתרת ההלוואה שנותרה בגין הלוואה בסך של 20,000 ₪ הן בשל התרשמותי הישירה מהנתבע בעדותו והן מאחר ואין הגיון באמירה זו. ואפרט :

כאמור לעיל גרסת הנתבע היא כי הנתבעים קיבלו הלוואה לצורך ביצוע שיפוצים בסך של 20,000 ₪. עוד טען הנתבע כי שבעת (7) התשלומים ששולמו, בסך כולל של 17,500 ₪, היו תשלומים בגין החזר ההלוואה זו. ראו בין היתר סעיף 10(ה) לתצהיר הנתבע נ/2. משמעות הדברים הם שעל פי גרסת הנתבע עצמו נכון ל-21.11.2010, יתרת חוב הנתבעים להורי הנתבעת הייתה בסך של 2,500 ₪ בלבד. משזו הייתה ברי כי לא יעלה על הדעת שאבי הנתבעת שהעניק מתנה בסך של 700,000 ₪ יתואר כ-"כריזיונר" על ידי הנתבע בשל יתרת הלוואה בסך של 2,500 ₪ כאשר תשלום אחרון שולם לו פחות מחודש קודם לאירוע המתואר (ביום 27.10.2010 ראו לעיל סעיף 8). יתר על כן, במסגרת רצונו של הנתבע להסביר בחקירתו הנגדית את האמירות בהודעתו במשטרה, הנתבע העיד כי "אני הייתי חייב לאבא שלה עשרים אלף ₪" בהתעלם מכך שהיתרה הייתה למעשה 2,500 ₪ בלבד – מה שמצביע על כך שההסבר אינו מהימן. ראו עמוד 65 שורות 1-3.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 43173-07-17 א' נ' א' ואח'

לאמור יש להוסיף כי הנתבע הודה שבמשך החיים המשותפים שלו ושל הנתבעת, לא אחת הנתבעת, בעת מריבה, הייתה מעלה את הטענה כי יש להשיב כספים לאביה. ראו למשל סעיפים 14(יא) ו-19 לתצהיר נ/2 – אשר נכתב בהתייחס להודעת הנתבע במשטרה וכהסבר לדברים שמסר שם הנתבע לחוקר וגם תשובתו בחקירה הנגדית בעמוד 57 שורות 1-6.

וגם אשר למעורבות התובעת במתן הכספים. בתצהירו נ/2 סעיף 8(א) הצהיר כי התובעת לא הייתה מעורבת במתן הכספים ולא שוחחה עמו על כך ואילו בחקירתו הנגדית בעמוד 49 שורות 11-15 העיד כי התובעת הייתה נוכחת בעת שסוכם מתן המתנה.

כך גם בעניין קבלת מתנה מאמו לרכישת הדירה. מתנה בסך של 120,000 ₪. בתצהירו נ/1 בין היתר בסעיפים 12, 18 הצהיר כי סכום זה ניתן לנתבעים על ידי אמו כמתנה כפי שניתן לנתבעים הסכום של 700,000 ₪ במתנה. הנתבע לא זימן את אמו להעיד. הלכה פסוקה היא כי הימנעות בעל דין מלהציג ראיה, להביא עד או בוודאי להתייצב לעדותו כאשר המדובר בראיה או עדות אשר הייתה תומכת בטענותיו ותורמת לגילוי האמת - יש להניח כי המדובר בראיה הפועלת לרעתו ותשמש כנגדו, על אחת כמה וכמה כאשר המדובר בראיות או בעדות שהן בשליטת בעל דין. ראובין היתר, ע"א 465/88 הבנק למימון מסחר בע"מ נ' סלימה מתיתו ואח', פד"י מ"ה (4) 651, 658-659 וגם ע"א 795/99 פרנסואה נ' פוזיל פד"י נ"ד (3) 107, 117-118.

וגם בעניין מועד העלאת טענת הנתבעת לקיומה של הלוואה בסך של 700,000 ₪. הנתבע טען כי בבית הדין הרבני האזורי הנתבעת לא טענה אודות קיומה של הלוואה אלא לאחר התביעה כאן, ראו סעיף 7(יא) לכתב הגנתו.

כאשר עומת עם העובדה כי בכתב ההגנה של הנתבעת שהוגש בבית הדין הרבני, עוד לפני התביעה כאן, נטען כי הצדדים נטלו הלוואה מהורי הנתבעת - צמצם טענתו לכך שהטענה לא הועלתה בפני האקטואר שמונה על ידי בית הדין הרבני האזורי. ראו עמוד 60 שורות 22-34 והשווה עם שורות 6-12 שם שוב טען הנתבע כי סוגיית ההלוואה לא עלתה בבית הדין הרבני, בהמשך שינה טענתו וטען כי כוונתו הייתה למועד בו הנתבעת הסכימה למינוי כונסי נכסים למכר הדירה. בהמשך, בעמוד 63 שורות 1-3, לאחר שהונח בפניו כתב ההגנה שהוגש בביה"ד מטעמה של הנתבעת - הודה כי הסוגיה עלתה בתחילת ההליך בביה"ד.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 43173-07-17 א' נ' א' ואח'

1 כך לעניין הצורך בקבלת הלוואה בסך של 20,000 ₪ לצורך ביצוע שיפוצים. כמפורט לעיל
2 טענת הנתבע הייתה כי הצדדים נזקקו לסך של 20,000 ₪ לצורך שיפוץ הדירה טרם
3 כניסתם. נטען כי הנתבע פנה לאמו על-מנת לקבל ממנה מחצית בסך של 10,000 ₪ אך היא
4 לא הצליחה לגייס סכום זה ועל כן נעתר אבי הנתבעת ונתן לנתבעים הלוואה בגין כל הסכום
5 עבור השיפוצים, קרי סך של 20,000 ₪ (ראו סעיפים 40-41 לתצהיר הנתבע נ/1). גם בעניין
6 זה הנתבע לא זימן את אמו לעדות על-מנת לתמוך בטענתו כי פנה אליה בבקשה לקבל
7 10,000 ₪ הלוואה לצורך ביצוע השיפוצים והדבר פועל לחובתו – ראו בהקשר זה פסק דין
8 עניין בנק למסחר שאוזכר לעיל.

9
10 מה גם שהוכח כי במועד סמוך קיבלו הנתבעים הלוואה בסך של 20,000 ₪ מהבנק וזאת
11 לצורך רכישת כלי-רכב והחזר התשלום עבור אותה הלוואה היה כחמישית מהסך שלפי
12 גרסת הנתבע שילמו לאבי הנתבעת כהחזר (כ-500 ₪ החזר לבנק לעומת 2,500 ₪; ראו
13 עמוד 70 שורות 17-26 לחקירת הנתבע) וזאת לאחר שגם קיבלו לטענת הנתבע 20,000 ₪
14 מתנה מאחותו (שלא זומנה להעיד). הדבר מצביע על חוסר היגיון כלכלי בנטילת הלוואה
15 בסך של 20,000 ₪ שהחזרה החודשי הוא 2,500 ₪. ראו בהקשר זה סעיף 9(י) לתצהיר
16 משלים של הנתבע נ/2. ועדותו בעמוד 56 שורות 1-7.

17
18 מעבר לכך הנתבע גם לא הוכיח כי היה צורך בשיפוצים או כי הוצא סך של 20,000 ₪
19 להתאמת הדירה כטענתו. לא זימן אנשי מקצוע, לא עדים, צדדי ג' וגם לא קבלות או
20 תמונות. בהעדר אסמכתאות לתמוך בטענת הנתבע, למעט הודאת הנתבעת כי היה עליהם
21 לצבוע חדר מצבע ורוד לצבע לבן. הנתבע גם העיד עדות סותרת בקשר מועד ביצוע
22 השיפוצים. בעמוד 53 שורות 13-18 העיד, "את כל זה עשינו אחרי שנכנסו ואילו בעמוד
23 54 שורות 2-7 שם העיד כי "עד שלא גמרנו לשפץ את הבית לא נכנסנו. פינינו את הבית
24 אחרי שסימנו לשפץ אותו". והשווה גם שורות 24-28 בעמוד 53.

25
26 עוד בהקשר זה, אוסיף כי גרסת הנתבע היא כי החזקה בדירה נמסרה ביום 15.9.2009 –
27 ראו עמוד 54 שורות 25-36 וביום קבלת החזקה התגלו הליקויים בדירה, ראו עמוד 53
28 שורות 13-18, עוד העיד כי כספי הלוואת השיפוצים ניתנו בחודש נובמבר 2009 (ראו גם
29 סעיף 41 לתצהיר נ/1) לפני שביצעו את השיפוצים, עדות הנתבע בעמוד 75 שורות 11-12
30 שם השיב כי שלח את הנתבעת לבקש מאביה את ההלוואה לשיפוצים טרם ביצועם.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 43173-07-17 א' נ' א' ואח'

בגרסה זו אין היגיון, שכן המסקנה מקבלת גרסה זו היא כי בחודש נובמבר טרם בוצעו השיפוצים, על אף שהחזקה נמסרה לנתבעים ביום 15.9 – וגרסה זו גם אינה מתיישבת עם טענת הנתבע ביום מסירת החזקה, התגלו הליקויים בדירה.

משמעות הדברים היא כי אין אמת בטענה שהנתבעים ערכו שיפוצים בדירה טרם כניסתם ולא הוכח הצורך בהלוואה נוספת סך של 20,000 ₪ והמסקנה היא כי ההלוואה אליה התייחס הנתבע בחקירתו במשטרה, נוגעת להלוואה נשוא ההליך כאן.

17. נוסף על כך מצאתי כי הכיתוב בדפי החשבון של האב המנוח תומך בטענה כי עסקינן בכספי הלוואה. כך בעת העברת סך של 400,000 ₪ ביום 26.8.2009 צוין בדף החשבון "העברה לבנק אחר לטובת ר' א'" ובעת העברת סך של 300,000 ₪ ביום 30.9.2009 צוין בדף החשבון, "העברה לבנק אחר, לטובת ר' א', עבור: רכישת בית העברה לצורך תשלום עסקה". ראו נספחים טו+טז לתצהיר הנתבע נ/1.

תיעוד העברות הכספים כפי שנעשה תומך בכך שהאב המנוח מצא לנכון לתעד את העברת הכספים – שאחרת, על שום מה נכתבו הדברים. באם היו אלו כספי מתנה לא היה צורך בתיעוד זה.

18. גם ההיגיון הכלכלי מצביע על סבירות גבוהה יותר לקיומה של הלוואה. אבי הנתבעת היה דוור בדואר ישראל, אימה עקרת בית ולנתבעת עוד 4 אחים. הוכח כי הכספים שהועברו לנתבעים מומנו מכספי הפיצויים של אבי הנתבעת שפרש פרישה מוקדמת.

הדעת נותנת כי אדם, בזקנתו ולאחר פרישתו, כשלפרנסתו רק גמלת פנסיה ולו 5 ילדים, לא יעניק מרבית כספו לאחד מילדיו במתנה. עדות התובעת בהקשר זה עשתה עלי רושם מהימן, ניתן היה להתרשם מהכאב בו דיברה ומתחושתה כי הנתבע מבצע גזל – מילה עליה חזרה בעדותה פעמים רבות.

19. אשר לעובדה כי לא נערך הסכם הלוואה, הנתבע עצמו העיד כי תנאי החתונה סוכמו בעל פה (ראו עמוד 49 שורות 11-22), וגם תנאי הלוואה הנטענת בסך של 20,000 ₪, (ראו עמוד 73 שורות 22-5), כך שגם לגרסתו היה מקובל במשפחת הצדדים לסכם תנאים בעל פה.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 43173-07-17 א' נ' א' ואח'

20.

לא נעלם מעיני "הסכם שותפות בהוצאות הבית" מיום 9.6.2016, אשר נערך בכתב ידה של הנתבעת וצורף כנספח כה לתצהיר הנתבע נ/1, וכן העובדה כי בהסכם זה ההלוואה נשוא התביעה כאן אינה מוזכרת - אך איני סבורה שיש בהסכם זה לשנות ממסקנתי. מלשון ההסכם עצמו עולה כי נשוא ההסכם הם הוצאות הבית והוא נועד לקבוע את חלקה של הנתבעת בהוצאות שפורטו שם שכן הצדדים הפרידו חשבונותיהם. החזר ההלוואה אינו חלק מהוצאות הבית השוטפות הואיל ובמועד הסכם זה לא שולמו תשלומים שוטפים בגין החזר ההלוואה, להבדיל מהסכם הלוואה לרכישת כלי הרכב ששולמו לבנק.

21.

אשר להתיישנות, טענות התובעת כי על-מנת להימנע מלהקשות על הנתבעים, הוסכם להמתין עם החזר ההלוואה עד למועד בו יוכלו הנתבעים להשיב את הכספים או בעת מכר הדירה - תואמת את הראיות. ואסביר, המשבר הגדול בין הצדדים אירע בתאריך 21.11.2010. עד לתאריך זה שילמו הנתבעים שבע תשלומים, כאשר החל מחודש פברואר התשלומים שולמו כל חודשיים. מחודש נובמבר, המועד בו אירע הקרע, הופסקו התשלומים (תשלום אחרון שולם באוקטובר). בחקירתה חזרה התובעת והעידה מספר פעמים כי מאחר ולנתבעים לא היה מהיכן להשיב את התשלומים - הוסכם כי ישיבו את התשלומים במועד המכר. ראו למשל בעמוד 23 שורות 19-25, שם גם הסבירה כי תביעתה הוגשה לאור ההליך בבית הדין הרבני אשר חייב את הצדדים לפירוק שיתוף ומכר הדירה, ושוב בעמוד 29 שורות 10-1, וגם בעמוד 30 שורות 10-13.

התובעת תארה את השתלשלות העניין באופן אותנטי ואמין, חזרה על הגרסה לפיה לאחר שהנתבעים נאלצו "להתגלגל", כך לדבריה, מדירה לדירה עם ילדיהם, בעלה ז"ל סיכם עמם כי ירכשו דירה וישיבו את הכספים בתשלומים בסך של 2,500 ₪ לחודש. ראו עמוד 23 שורות 26-35 ועל רצונם לסייע לבני הזוג שהיו בקשיים כלכליים ולא "לחנוק אותם". ראו עמוד 24 שורות 1-5 וגם, עדותה בעמוד 28 שורות 11-25, שם העידה, בין היתר:

"היינו אומרים לה, הייתה אומרת לו, והוא היה אומר 'תגידו שיחכו', המנוח היה מתבייש, שואל 'תגיד', זה גזל'. והיה אומר לו 'כשיהיה לך...לא חונקים ילדים, אתא הייתה חונק את הילדים שלך? אנחנו מרחמים?'."

וחזרה על אמירה דומה בעמוד 31 שורות 8-11 באומרה:

"לא עשינו ולא נעו לעשות דבר כזה לילדים. מה נעשה? נחנוק אתם? אנחנו לא כאלה."

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 43173-07-17 א' נ' א' ואח'

22. לאור עדות זו, הנתמכת גם בעובדה כי התשלומים הדו-חודשיים הופסקו לאחר הקרע הגדול בין הצדדים, אני מקבלת את טענת התובעת כי מועד הפירעון הוא כאשר לכשיתאפשר או בעת מכר הדירה. ראו בהקשר זה בע"מ 4083/16 פלוני נ' פלוני, מיום 20.6.2016. משמעות הדבר הוא כי התביעה לא התיישנה. הואיל והצדדים פעלו למכור את הדירה בהליך המתנהל בבית הדין הרבני האזורי, הרי שמועד פירעון ההלוואה הוא בעת מכר הדירה.

נפסק:

24. הנתבעים ישלמו לתובעת, יחד ולחוד, סך של 682,500 ₪ נכון למועד הגשת התביעה בצירוף הפרשי הצמדה עד למועד מכר הדירה או מועד פסה"ד – לפי המאוחר, וממועד זה יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק.

25. הנתבע ישלם לתובעת את סכום האגרה ששילמה כנגד קבלות, הוצאות משפט בסך של 5,000 ₪ ושכר טרחת עו"ד בסך של 25,000 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום פסה"ד ועד לתשלום המלא בפועל.

מותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים, תיקוני הגהה ועריכה.

המזכירות תמציא לצדדים ותסגור ההליך.

ניתן היום, ה' אלול תשע"ט, 05 ספטמבר 2019, בהעדר הצדדים.

הילה גורביץ שינפלד, שופטת